

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične številke, se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nč. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm.
osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadajalna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za
celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-90.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepranko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.
Naročnino oglaševanja in reklamacije se pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
Izdajatelj odgov. urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“,
vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti št. 20.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELFON 31. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Socijalistični poslanci pri Gautschu.

DUNAJ 11. „Arb. Zeitung“ poroča, da
so načelniki državnoborskih socijalističnih
klubov povabljeni za četrti na konferenco
k ministerskemu predsedniku baronu
Gautschu.

Italijansko vseučiliščno vpračanje.

DUNAJ 11. Odbor za avstro-italijansko
prijateljstvo je poslal vladi in parlamentu
prošnjo, v kateri urgira rešitev predloge ti-
čoč se italijanske pravne fakultete.

Bolgarsko veliko sobranje.

TIRNOVO 11. Veliko sobranje je vspre-
jelo spremenjeni člen 6 ustave, ki se glasi:
Car nosi naslov: „Njeg. Veličanstvo car
Bolgarij“, prestolonaslednik „carska Viso-
kost“. Na to je sobranje razpravljalo spre-
menjeni člen 17 ustave, ki določa, da se
vlada v imenu carja pogaja o pogodbah z
inozemskimi državami in jih sklepa, nakar
dobijo sankcijo po carju. Vlada priobčuje
pogodbe sobranja, če to dopuščajo interesi
in varstvo dežele. Posl. Fabel Šeht (radi-
kalec) se je izjavil za popolno javnost vseh
pogodb.

Rusija ni zadovoljna s črnogorskim kraljem?

BEROLIN 11. „Voss. Zeitung“ poroča
iz Petrograda, da so petrogradski krogi zelo
grajali neodločno vedenje črnogorskega
kralja za časa pogajanj med Turki in Mali-
sori v Podgorici. Ruska vlada se bavi baje
z vpračanjem, bi li ne bilo umestno, da se
odvzame kralju Nikoli letna apanaža.

Turčija.

SOLUN 11. V okolici Kalabaka je nova
30 moč grška banda v smeri proti
Kranji prekoračila mejo in prodira proti
Kastoriji.

Ustaja v Albaniji.

SOLUN 11. Albansko prebivalstvo v
Agrokastro se je, sledeč nasvetom nekate-
rih agitatorjev, proglasilo neodvisnim, je
vjele mutesarifa in ga zaprlo v fort. Potem
je vlomilo v vladne blagajne in vzelo iz
njih okoli 500 funtov. Konečno so se ustaši
sami umaknili v fort. Oddelek vojakov so
ustaši, večinoma Gegi, pognali v beg. Iz
Janine so odšli vojaki v Argirokastro. Z
gornje Albanije so bile tudi odposlane tjakaj
čete. Vlada se nadeja, da kmalu uduši
upor.

CARIGRAD 11. Črnogorski diplomatični
poslovodja je podal včeraj ministru za un-
anje stvari važno izjavo, katere vsebina pa
ni znana. Vlada je konečno pritrdila, da je
največja želja Črnogore vzpostavljati miru
v pokrajini Malisorov in da stori Črnogora
vse možno, da omogoči Malisorom, da se
povrnejo v domovino. Diplomatični zastop-
nik je ponovil zahtevo, da se turške čete
umaknejo z hriba Jezero in z dveh redut v
Čakovu, dokler ne dospe specijalna ko-
misija.

CARIGRAD 10. Iz dobro obveščene
vojaške strani se doznaja, da je Črnogora
namestila svoje topništvo ob meji na naj-
boljih pozicijah in da je to topništvo po
številu trikrat močnejše nego turško. Radi
tega je pričela tudi Turčija sedaj pošiljati
topništvo na turško-črnogorsko mejo.

Vročina v Ameriki.

NEW-YORK 11. Vročina se je povrnila.
V New-Yorku je umrlo za solnčarico 19

oseb, na stotine se jih je onesvestilo. V
Filadelfiji je umrlo 17 oseb, razun tega je
zabeležiti še mnogo drugih nesreč, prevzo-
čenih od vročine.

Žrtve vročine v Ameriki.

BEROLIN 11. Iz New-Yorka poročajo,
da je glasom pravkar objavljene statistike
umrlo v zadnjih dneh za solnčarico 250
oseb. V Čikagu, Bostonu, Filadelfiji, Pitts-
burgu in Clevelandu je bilo skupno nad
tisoč žrtev silne vročine. Temperatura je še
vedno visoka.

Velika vročina na Krimu.

PETROGRAD 10. Na Krimu vlada že
več dni grozna vročina. Dan na dan umre
za solnčarico mnogo ljudi. Bolnišnice so
prenapolnjene bolnikov. Vročina je napravila
na žetvi mnogo škode.

Poplave na Romunskem.

BUKAREŠTA 10. Vsled silnih nalivov
v Moldavi so mesta Jassy, Bacau, Uirgu,
Neamcu, Roman, Vaslui deloma pod vodo.
Vse reke so izstopile, voda je odnesla mnogo
mostov. Železniški promet je popolnoma
ustavljen, tudi Braila je ogrožena od po-
vodnj. Utonilo je tudi mnogo ljudi.

Budimpešta 11. Cesar je iz privatnih
sredstev daroval za prebivalce v Kečkemetu
oškodovane po potresu 100.000 K.

Bari 11. Požar je uničil krasno stolnico
v Conversanu.

Bridgeport 11. Ekspresni vlak v Bos-
ton je danes popoldne skočil s tira in se
prevrnil čez viadukt. 13 oseb je mrtvih,
mnogo pa ranjenih. Lokomotiva in 5 vozov
je padlo 30 čevljev globoko in se razbilo.

10. slovanski časnikaški kongres v Belgradu.

V očitvenem govoru 10. vseslovan-
skega časnikaškega kongresa je predsednik
vseslovanške časnikaške zveze Holec
izjavil pred vsem svoje veselje na tem, da
obsega letos vseslovanški časnikaški kon-
gres tudi Zjednjene srbske časnikaške. Po-
sebnost srčno je pozdravil poljske tovariše,
ki so po enoletnem odmoru zopet odločili,
se udeležiti kongresa. Omenjal je uspehov,
ki so se jih že dosegli slovanski časnikaški
kongresi, ter povdarjal, da je skrajni čas,
da slovanski časnikaški revidirajo svoje
razmerje napram mednarodni časnikaški
organizaciji. Malo zanimanja, ki so ga slo-
vanski časnikaški dosedaj kazali napram
mednarodnim časnikaškim kongresom treba
obžalovati ne-le v interesu slovanškega
časopisja kakor takega, temveč tudi v in-
teresu ugleda slovanskih kulturnih prizade-
vanj v obče.

Poljski publicist Antoniji Živan in vseslo- vanski časnikaški kongres.

Znani poljski publicist Antoniji Živan je
je poslal predsedniku vseslovanškega časnika-
škega kongresa pismo, v katerem izjav-
lja, da se radi sovražnega postopanja Rusov
napram Poljakom, ne more udeležiti kon-
gresa. Sedanja ruska vlada — tako je re-
čeno v pismu — da je vstvarila stranko
narodnjakov, katerih geslo je: Rusijo —
Rusom. Nemce, med temi tudi Poljake, se
preganja najhuje. V slovanstem vpračanju
igrajo ruski narodnjaki skrajno ulogo. Pred
Evropo in drugimi slovanskimi narodi hočejo
veljati za zaščitnike Slovanov, v Rusiji pa
uničuje brez usmiljenja to idejo.

PODLISTEK.

Česka Magdalena.

Zgodovinska novela iz XIV. stoletja. — Spisal
Ferdinand Schulz. — Poslovenil H. V.

„Hitro vzemi svoje otroke, Adelhaida!“
je velel deželni grof, ko se je malo zavedel.
„Zapustila boš z menoj to prokleto trdnjavo
in deželo in ne boš se več vrnila od tam,
od koder da Bog, da ne bi bila nikdar
odšla!“

Adelhaida se je izvila iz njegovega
objema ter vprla na njega svoj začuden
pogled, kakor bi ne bila dobro razumela.

„Nimamo odveč časa. Moja ljuba hči!“
jo je silil deželni grof k naglemu odhodu.
„Pokaži mi sobo, kjer imaš svoje otroke,
sam jih ponesem doli in glej da že zapu-
stimo to mučilnico za vedno...“

In namignil je enemu v svojih viteзов,
naj ga spremlja notri v grad.

„Oče! Dragi oče!“ se je nanj obesila
Adelhaida in zadržala njegove korake. „Ne
zahtevaj, da bi tvoj obisk, ki me je toliko
razveselil, postal vzrok greha...“

„Nesrečna hči!“ je vskliknil deželni

grof... „Ti govoriš o svojem grehu in o
zločinih kralja molčiš?“ In pahnil jo je
lahno v stran ter korakal k glavnemu v
notranjost grada vodečemu vhodu. „Počakaj
kar tukaj. Našel bom in pripeljal tvoje
otroke sem. Nič drugega ne bom od tod
seboj jemal!“

„Kazimirova soproga sem!“ Adelhaida
se je tresla po celem telesu in je prišla
očeta zopet za roko. „Ne smem, ne grem
od tod!“

„Nori otrok!“ se je obrnil k njej de-
želni grof in jo pogledal z neskončno bo-
lestjo. „Kaj hočeš še tukaj čakati, v tem
gradu, v tej deželi?“

„Da me Kazimir odslovi od mojih
dolžnosti!“ je odločno vskliknila. „Da se da
od mene ločiti v istem hramu, v katerem je
sprejel moje prisego zvestobe! Preje ne
smem od njega.“

„Uboga hči, zdi se, da do sedaj niti ne
poznaš cele svoje bede, celo svoje poniže-
nje in onečaščenje,“ je odgovoril deželni
grof s tresočim glasom. „Vedi tedaj, da je
v istem hramu, v katerem je Kazimir pred
leti prisegel ljubezen in zvestobo tebi, po-
dal desnico drugi ženi...“

„Svetniki božji!“ je zaplakala Adel-
haida. „Oče, to ni mogoče, ti se motiš, ne,
ne, tega Kazimir ni storil, ni mogel storiti!“

Druga seja.

(Izvirno poročilo „Edinosti“).

BELIGRAD 11. Na drugi seji slovan-
skega časnikaškega kongresa so nadaljevali
pozdravi raznih skupin. Imenom Slovencev
je govoril Andrej Gabršček. Na to so sle-
dili referati. Sinoči se je vršil v krasno
opremljeni dvorani hotela „Kazino“ na čast
vdeležencev kongresa sijajen banket za 300
oseb. Izrečena je bila prva napitnica na
zdravlje kralja Petra. Napitnica je bila spre-
jeta z viharjem navdušenjem.

Izrečenih je bilo od zastopnikov raznih
slovanskih narodov več napitnic. Za Slo-
vence je govoril glavni urednik „Edinosti“
gospod Maks Čotič. Govornik Slovencev je
žel za svoja izvajanja burno odobravanje.

Danes opoldne se je vršilo ogledo-
vanje belgrajske elektrarne. Belgijska družba,
ki je lastnica elektrarne, je sijajno pogostila
slovanske časnikaške. V remizah je bil nav-
zoč tudi belgijski odposlanec v Belgradu.
Ravnatelj družbe je časnikaške pozdravil v
francoskem jeziku.

Danes zvečer se je v čarobno razsvit-
ljenem parku v Kalimegdanu vršila velikanska
slavnost, katero so priredile slovanskim
časnikaškim na čast belgrajske dame. Naval
je bil ogromen, slovenski gostje so bili
predmet viharjev ovacij od strani občinstva.

Dnevne vesti.

Hrvati in Slovani v Argentini. Iz
Rosarija da Sante Fè poročajo: Delniško
društvo „Hrvatsko-slovanška Zajednica“ je
kupila ves aktiv in založbeno pravico lista
„Materinske Riječi“. S 1. junijem je pričel
izhajati v Rosariu nov list pod imenom
„Zajednica“ kakor glasilo Hrvatov in Slo-
vanov v obče, ki živijo v Južni Ameriki.

Zveza alpskih nemških nacionalcev.
Državni posl. Einspinner je povabil nemške
svobodomislne poslance iz Štajerske, Koro-
ške, Kranjske, Tirolske, Predaleškega,
Solnograške in Gor. Avstrije na posveto-
vanje, na katerem je bila ustanovljena zveza
alpskih poslancev. Tej zvezi je pristopilo 21
članov.

V Bukovini so jeziki romunski, malo-
ruski in nemški deželni jeziki in se v teh
jezikih tudi urejuje. Na prvi seji deželnega
zboru bukovinskega dne 26. m. j., je posl.
Poljak Kwiatowski dal svojo izjavo v polj-
skem jeziku, čemur ni nihče prigovarjal. S
tem je storjen praecedens in tako se bo v
bukovinskem dež. zboru govorilo v štirih je-
zikih. Pripomniti treba, da šteje po novem
volilnem redu bukovinski deželni zbor 63
poslancev (od teh sta pravoslavni metropolit
in rektor črnoviškega vseučilišča virilista)
in samo 6 poslancev je Poljakov. — Kako
razumevajo pa naši Italijani na Primorskem
jezikovno enakopravnost!?

Razpad krščansko-socialne stranke.
S to nekdanj tako mogočno stranko gre ra-
pidno navzdol. Prepričani med posameznimi
voditelji so na dnevnem redu. Sedaj gre za
županski stolec glavnega mesta Dunaj. Žu-
pan dr. Neumayer se je te dni podal na
dopust. Predno je to storil, je izjavil svojim
prijateljem, da upa, da se bo zdrav in spo-
čit zopet vrnil na svoje mesto, s čimer je
hotel reči, da se nikakor ne misli še odpo-
vedati županski časti, kakor bi to rad hotel
bivši trgovinski minister in propadli držav-
norborski kandidat — dr. Weisskirchner.
Pravijo, da bi ta gospod zelo rad vrgel

župana Neumayerja, da bi stopil na njegovo
mesto. Na skrivnem ruva proti njemu, kar
se da, in posl. Heilingner mu je na javnem
shodu očital, da si hoče preskrbeti sinekuro
(brezskrbno življenje).

Drugi konflikt je nastal med županom
Neumayerjem in podžupanom Hierhammerjem
radi neke lovske zadeve. Razpor vlada tudi
v klubu mestnih svetnikov. Velik del ni za-
dovoljen z dosedanjim politiko krščansko-
socialne stranke. Na čelu secesionistov sto-
jita občinska svetnika Gussenbauer in Nagler.
Ustanovili so si tudi poseben klub z ime-
nom: S v o b o d n o združenje narodnih
občinskih svetnikov. Kot vzrok secesije
navaja Gussenbauer vrsto nečednih afer v
stranki sami, nediscipliniranost krščansko-
socialne delavske organizacije, odvisnost
stranke od dunajskega nadškofa in slednjič
podrejenost dunajskih interesov agrarnim, ka-
tere bo zastopala večina krščansko-socialnih
poslancev. Torej prepripi na vseh koncih in
krajih. Ako pojde tako dalje, bo krščansko-
socialni stranki kmalu zazvonil mrtvaški
zvon!

Poslanec Nėmec načelnik češkega
socialno-demokratskega kluba je poročev-
alcu lista „Samostatnost“, izjavil, da bodo
socialni demokratje proti vsaki obstrukciji v
parlamentu. Glede češko-nemškega spora-
zuma, je rekel, da bodo češki socialni de-
mokratje odločno stali na stališču najstrožje
enakopravnosti obeh narodnosti na Če-
škem.

O priliki otvoritve državnega zbora
17. t. m. se bo vršila v prestolnici sv.
Štefana slovesna služba božja, katero bo
daroval dunajski nadškof Nagl.

Angleži in maroško vpračanje. An-
gleški ministerski predsednik Asquith se je
v konfliktu med Francijo in Nemčijo, ki je
nastal vsled odposlanja križarke „Panther“
v Agadir, postavil odločno na stran Fran-
cozov. Angleži obsojajo korak Nemčije, ki
direktno nasprotuje angleškim interesom.
Gre tu v prvi vrsti za strategična vpraša-
nja. S tem, da bi se Nemčija ugneznila na
marokanskem obrežju, bi si zagotovila oporno
točko v Atlantskem oceanu, kar bi seveda
ne bilo prav Angležem, ki so na morju ab-
solutni gospodarji. Nemci so stari nevarni
konkurenti Angležev v svetovni politiki, zato
je več nego gotovo, da najnovejši korak
Nemčije glede maroške zadeve, ni bil toliko
naperjen proti Francozom, temveč v prvi
vrsti proti Angležem. Zato je igra Nemčije
tembolj nevarna, ker se Angleži v takih
stvarih ne šaljijo radi. Sicer so menda tudi
na Nemškem spoznali, kako velikega kozla
so ustrelili. Nemški listi pišejo o Asquitovi
izjavi zelo zmerno in brez vsake bojevitosti.
Gospod Kiderlen-Wächter menda čuti, da
se je blamiral. Naša avstrijska vlada pa
krepko sekundira nemškimi blamažam in jih
odobrava...

10.000 kron so nabrali o priliki na-
rodnega praznika za hrvatske šole in sicer
samo v Zagrebu. Splošni rezultat ni še
znan.

Domače vesti.

„Neodrešeni rdečkarji“. To je staro
imenovanje za naše kamoriste, kar aludira
na Garibaldijeve rdeče srajce. Pod glasilo
neodrešenih rdečkarjev, ki je pozivljalo na
bojko, smo mi mislili seveda „Indipen-
dente“ in ne „Lavoratore“, kakor je to

je preživela največje muke, so ji brez moči
omahnile roke in globoko vzdihnila je de-
jala z glasom, s katerega je zvenel mir, toda
grobni mir.

„Vsega je konec! Vse je končano; vse
zgubljeno! S teboj pojdem, oče, pelji me
kamor hočeš! Samo moje uboge otroke
pusti pri meni!“

In zakrivši na smrt obledelo lice z
obema rokama, se je opotekla, iščoč opore...
Ziemko jo je vjel v naročje.

„Ti greš z nami,“ mu je rekla kraljica,
zbudivša se z omedlevice, katere jo je
objela po velikem naporu misli. „In Hata in
Katuša tudi,“ je dodajala čez trenotek:
„morda bi se vam potem slabo godilo, ker
ste nas pustili oditi...“

Na to je Adelhaida, kot bi bila zado-
bila novih življenjskih moči, samo odhitela
v zgornje grajske prostore po Jadvigo in
Marillo in čez nekaj trenotkov ni bilo v
Žarnovcu niti žive duše...

Adelhaida je vzel deželni grof pred-se
na konja; in vitez Jadvice, drugi Marillo;
Ziemko in obe verni sluškinji so korakali
radi varnosti proti divjim zverem med obo-
roženci...

Za odhajajočimi so ostala vrata na
stečaj odprta, most spušččen...

(Pride še.)

marsikdo napačno razumel, med temi tudi list „Zarja“, ki nam podtika ne vemo kake namene. Toliko v pojasnilo.

Matura na tukajšnji c. kr. državni gimnaziji. Na tukajšnji državni gimnaziji, je maturiralo letos 37 dijakov, med temi 12 Slovencev in 1 Srb. O teh so napravili zrelostni izpit vsi in sicer: Kordan Viktor (z odliko), Kušcer Vladimir, Lubec Božidar, Malalan Fran, Rešaver Fran, Stanič Anton, Vračko Dragotin, Zobec Anton, Gabrijelčič Mihael, Gorlup Danilo, Vrtovec Dragotin, Vovk Anton in Srb Kosić Mirko Mrgna.

Mladim prijateljem naše iskrene čestitke!

Slovenska dekliška šola na Acquedotto. Voditeljica te šole g. Mira Engelman je izdala jako skrbno sestavljeno letno poročilo, iz katerega posnemljemo o obisku te šole v šolskem letu 1910/10 sledeče številke: Šola je imela štiri razrede, v katere se je začelkom šolskega leta vpisalo 282 učen. Tekom leta jih je izstopilo 23 in vstopilo 9, tako, da je bilo koncem leta v vseh štirih razredih 268 učen., od katerih je bilo sposobnih za vstop v višje razrede 226, nesposobnih 33 in neizprašanih 9 učen. Po narodnosti so bili 266 Slovinci, 2 Hrvatitici, po veri 267 katoličank in ena pravoslavna.

Obzornemu skladu dr. sv. C. in M. so se nadalje prijavili 916. Dr. Jos. Globovnik, Novomesto (plačal 103 K 1 h), 917 Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu (plačala 108 K), 918. Krško uradništvo.

Občni zbor trž. podružnice „Glasbene Matice“ bo v sredo dne 19. t. m. v Slov. Citalnici ob 8. in pol uri zvečer. Na dnevnem redu so med drugim poročila tajnika blagajnika in šolskega vodje ter volitev novega odbora. Po obnem zboru nastopi društveni mešani zbor še enkrat z Jugoslovanskimi vaškimi slikami.

Kolera. Od Sv. Ivana smo prejeli: Ker sta bila sedaj pred kratkim dva slučaja kolere na parniku „Oceania“ in ker so zdravstvene odredbe tako stroge, da se ni bati, da bi se bolezen razširila, naj omenim kako se je leta 1886. pazilo v takem slučaju ko je bila kolera v Trstu. Sv. Ivan je bil takrat okužen tako, da je bilo v posameznih hišah do pet in še več mrtvih. V eni teh hiš, kjer je stanovalo več strank, bil je dan za dnev nov slučaj in brez vsake skrbi je bolnika obiskal kedor je le hotel. Spominjam se dobro, da nas je bilo otrok okoli postelje, kjer je ležala taka bolnica cel roj in smo suvali eden drugega, da smo bolje videli, kako so revico masirali in ni bilo nobenega, da bi nas spodil ven, gledali smo dokler smo se naveličali.

Jaz ne vem, kje je bila takrat ta zdravstvena oblast, da ni videla tega nespametnega početja. Ni čuda če se je bolezen tako naglo širila in da je bila umrljivost tako velika. Ko je bilo že dovolj slučajev, so zaprli stanovanja in ljudje so se zatekli eni k sorodnikom, drugi k znancem in tako jo zanesli v druge hiše. — Po previdnem ravnanju pa kakor je sedaj se ni bati le sovražnice človeštva in taka strogost zasluži vse priznanje.

Akad. društvo slov. agronomov „Kras“ na Dunaju vabi za vstop v društvo one abituriente, ki se mislijo posvetiti študiju na zemljedelski visoki šoli na Dunaju; t. j. agronomiji, gozdarski in kulturni tehniki.

Društvo daje članom na razpolago obširno strokovno knjižnico, ki vsebuje vse za študij potrebne knjige, dalje razne zbirke in obširno čitalnico. Zastopa le strokovne interese slovenskih zemljedelskih tehnikov.

Lokal društva: Dunaj XVIII. Lazarengasse 12.

Informacije glede študija, vpisovanja itd. pošiljajo med počitnicami: Agr. Zdravko Petkovšek, Stara Vrhnika, gozdarski tehnik Rupert Brovet, Kozje na Štajerskem, kulturni tehnik France Hinterlechner, Ljubno v Savinjski dolini.

Tržaška mala kronika.

Smrtna nesreča. V ponedeljek, 10. t. m. ob 10. uri predpoludne ustretil se je po nesreči v Boljuncu Edvard Lampe, dobro znani trgovec na ulici Bariera vecchia v Trstu. Prišel je z vlakom ob 9. uri in pol do Boršta, šel po stranski poti preko „Gorenjega konca“ (oddelek vasi Boljunc) do kovača Koradina, pri katerem je imel že več časa shranjeno puško-dvocevko. Dospelši v kovačnico je Lampe vprašal po svoji puški, katero da hoče vzeti s seboj v Trst. Kovač mu je povedal, da ima puško na stanovanju sto korakov oddaljenem. Lampe je šel takoj po svojo puško, ter prosil, naj mu dajo staro vrečo, v katero bi mogel puško zaviti. Ko je imel puško na mizi ter jo zavijal v vrečo je v trenutku ko jo je hotel z vrstico obvezati počila, ter zadela nesrečneža v desno stran reber. Zraven sta stala kovač in njegova soproga. Nesrečnež je v hipu zakričal in tekom ene minute izdihnil.

Kovač pravi, da puška, odkar je bila pri njemu ni bila nikdar nabasana, tedaj je moral v času, ko je šel Lampe po puško, sam postaviti naboje.

O dogodku je bila takoj telefonično obveščena tržaška policija, c. kr. okr. gla-

varstvo in družina. Soproga, dve hčerki ter brat pokojnikov, tudi trgovec v ulici Bariera bili so že opoludne z avtomobilom v Boljuncu. Bil je ginljiv prizor! Ker se pričakuje sodne komisije ni mogoče še dognati kaj ima pri sebi. Pokojni Lampe je bil blaga duša, ki ni storil nobenemu najmanjši krivice. Rodom je bil Boljuncan, sin bivšega župana Lampeta. Obžalovati je le, da je zapustil laško vzgojeni hčerki, ki ne razumeta besede slovenskega. Bil je pa vpliv soproge, ker pokojni je najraje občeval v svojem materinem jeziku.

Samomor na Proseku. Lastnica gostilne „Pri konjičku“ na Proseku Josipina vd. Godina, stara 45 let, je že nekaj dni sem zginila in kjub vsemu poizvedovanju ni bilo ni najmanjšega sledu za njo. Predvčerajšnjem je oster duh trohnohe spuhelval iz kleti. Šli so tja in našli tam truplo gostilničarke že v razvitem stanju trohnohe. Nesrečnica se je bila zastupila s karbolno kislino. Truplo je bilo takoj pokopano. Vzrok samomora je neznan.

Svoje lastno dete zastupila in v štedilniku sežgala.

Težka je usoda kmetke dekleta, ki pride v veliko mesto, da si tamkaj s trudom svojih rok služi ne ravno najslajši kruh služkinje. Marsikatero takšno kmetko dekletce je prišlo dobro in nepokvarjeno v velikomestni peklo, a vračalo se je iz mesta pokvarjeno in izgubljeno na duši in na telesu, a marsikaterikrat tudi šele potem, ko je izgovorilo že nad njem sodišče svojo težko, uničujočo besedo. Nekaj popolnoma navadnega pa je, da taka revica, iskajoča vsaj kolikor toliko veselja in zabave po svojem trudopolnem delu, pade kot žrtva zapeljivca, in tako se množe potem vrste onih največjih revčkov na svetu, nezakonitih negodetov, plodov takih nedeljskih „zabav“. In koliko je potem onih nesrečnic, ki v svoji veliki sili in v svojem strahovitim obupu ne vedo, kako preživiti sebe in svojega otročiča, store še nadaljni, najgroznejši korak in s svojo lastno roko silovito pretirajo ubogemu nedolžnemu črviču niti življenja. Potem se vrste druga za drugo one pretresljive porotne obravnave, ki se sicer končujejo navadno z oprostitvijo nesrečne obtoženke, ki so pa vendar najžalostnejše obilježje našega velikomestnega življenja. Evo zopet takega slučaja.

Kdo je oče?

Matilda Hambrusch je doma v Grabštanju, v celovski okolici na Koroškem. Prišla je v Trst „služit“, kakor pač pride toliko in toliko kmetjskih deklet. Kako je pač bilo in kedaj, ni mogoče vedeti, kolikor je pač sama povedala svoj čas, niti sama ni vedela, kako je ime očetu otročiča, ki ga je povila dne 15. majnika letošnjega leta v tržaški mestni bolnišnici. Povedala je pač, da je občeval žnjo neki vojak s tremi zvezdami, za katerega pa ne ve, kako mu je ime.

Porodila je torej in otrok, bil je moškega spola, bil je popolnoma normalno razvit in zdrav.

Kam je izginil otrok?

Otrok je izginil in ni ga bilo. Kam je prišel?

Pri včerajšnjem zaslišanju je izpovedala Hambruscheva, da se je hotela, izstopivši iz bolnišnice, odpeljati z otrokom na svoj dom na Koroško. Par postaj od Trsta proti Celovcu pa se ji je storilo tako milo, da je izstopila in odšla z otrokom, ki je bil itak silno slab, skoraj umirajoč, tja po polju in potem tamkaj vrgla otroka v neki jarek. Vrnila se je potem v Trst in zopet nastopila službo.

Kaj je dognala policija.

Kakor rečeno, je tako izpovedala Hambruscheva, ko je bila zaslišana včeraj. Policija je že hotela preiskovati v smislu te izpovedbe, a se je potem premislila in začela preiskovati v drugi smeri. Tako je izsledila, da je Hambruscheva dala otroka v rejo neki Kristini Urbičevi pri Sv. Ivanu, kjer je otrok ostal en mesec. Tu so otroka redili s steriliziranim mlekom in parkrat ga je prišel pogledat tudi zdravnik zdravniške postaje dr. Luzzato, ki je konstatiral, da je otrok popolnoma zdrav, pač pa da potrebuje izdatnejše hrane.

Prišla pa je po enem mesecu Hambruscheva, ki je Urbičevi plačala za rejo otroka in vzela otroka seboj. Urbičeva ji je še branila, naj ne jemlje otroka, češ, dasiravno ima sama 6 otrok, vendar hoče še obdržati otroka pri sebi, četudi ji Hambruscheva ne more več plačevati. Toda ta se nikakor ni udala in je vzela otroka, češ, da se odpelje znjnim domov na Koroško. Urbičevi so ji svetovali, naj se odpelje z vrdejskega kolodvora, a Hambruscheva ni hotela nič slišati o tem. Ko je odšla od Urbičevih, jo je spremlila Urbičeva hčerka in ji pomagala nositi njene stvari.

Pripravljen strup.

Šle ste po ulici Domenico Rossetti. Med drugimi stvarmi ste imeli seboj tudi stekleničko z mlekom za otroka. Tu se zgodi, da pade Hambruschevi iz rok steklenička z mlekom, ki se pa ni razbila, pač pa ji je zdrknila od nekod neka druga steklenička, katere vsebina se ji je razlila po obleki.

Lopovski sin in brat. — Ivan Zafred, star 18 let, iz Trsta, je potepuh, ki ne mara nič delati. Včeraj je zahteval od svoje matere, ki je branjevka na trgu Goldoni, naj mu da denarja. Ker mu ga ni dala, je začel proklinjati in žugati. Končno ga je sestra privredla domov. A tu je naklestilo sestro, s sekuro razsekal mizo in tulil kakor besnež. Redar je prihitel in ga aretiriral. Na policiji je zagrozil, da ubije celo rodbino.

Radi § 127 k. z. V kabini vojaškega kopališča sta bila predvčerajšnjem aretirana 19-leten kovač v ladijedelnici Sv. Marka Josip Kr. iz Kopra in 14-letni Bazilij M. iz Farre, ker sta bila zasačena v sumljivem položaju.

Koledar in vreme. — Danes: Mohor šk. in Fortunat dij. — Jutri: Marjeta, devica.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 25° Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

— Vremenska napoved za Primorsko: Jasno. Temperatura malo spremenjena. Sev. vztočni vetrovi.

Ta tekočina je takoj sežgala obleko, kolikor jo je zmogla. Bil je to očitno strup, kaka močna kislina.

Videvši, da ima obleko pokvarjeno, je Hambruscheva poslala Urbičevu dekletce na Miramarsko cesto k svoji bivši gospodnji, češ, da naj ji prinese drugo obleko. Dekletce je odšlo in Hambruscheva je ostala z otrokom sama.

Otroka zastupila.

Ko se je Urbičeva vrnila z obleko, je videla da ima Hambruscheva otroka pokritega z nekim robcem, a ko je pogledala bližje, je opazila, da je otrok silno blede, da ima ustnice kakor ožgane, da je skoraj bolj mrtev, kakor pa živ.

Hambruscheva je nato takoj odslovila Urbičevu in je od tistega časa nekako izginila.

Mrtvi otrok v kovčegu.

Pri zaslišanju je Hambruscheva trdila, da je odšla potem proti Sv. Andreju, kjer je potem sedela na neki klopi, kjer sta jo baje neki gospod in neka gospa pomilovala in tolažila zaradi otročiča, ki je bil silno slab. Potem da se je odpeljala in storila z otrokom, kakor smo že povedali.

Policija pa je dognala, da je Hambruscheva, ki odločno taj, da bi bila zastupila otroka, bivala nekaj dni v zavetišču v ulici sv. Franciška št. 15 (Marijin dom), da je tu zavila mrtvega otroka v papir in ga potem zaprla v svoj kovčeg. Dva ali tri dni je imela truplo v kovčegu in si med tem poiskala novo službo, ki jo je dobila pri družini Fanta v ulici Giuseppe Gatteri št. 9, III. nadstropje.

Otroka sežgala v štedilniku.

Policija je našla, ko je preiskovala kovčeg, perilo in obleko nesrečne Hambruscheve, krvave madeže, sledove strupa ozioroma kisline in našla je tudi nekaj — pepela. Prva dejstva kažejo nato, da je Hambruscheva umorila, zastupila svoje dete, a najdeni pepel pa je pokazal, kam je izginilo trupelce. Največja verjetnost je, da se je Hambruscheva hotela iznebiti mrtvega otroka in popolnoma skriti sled. Vzela je pač, ko se je čutila popolnoma varno, trupelce iz kovčega, je položila med drva in premog v štedilnik in je tamkaj sežgala. Za spomin pa si je ohranila ali ves, ali pa vsaj nekaj pepela svojega zastupljenega in sežganega otročiča.

Vršla se je tudi že preiskava v tej smeri, toda do končnega uspeha še ni dospela, kajti treba je pred vsem popolnoma razdejati štedilnik, da se bo zamoglo po dobljenih ostankih ugotoviti, ali ta že itak skoraj popolnoma upravičeni sum v celoti odgovarja resnici. To pa se izvrši tekom današnjega dneva.

Aretacija. Preiskava.

Hambruscheva je bila včeraj popoldne aretirana po tukajšnji policiji, ki je potem pod vodstvom komisarja g. Keršovana vodila celi dan preiskavo in zaslišavanja. Seveda je bila na licu mesta tudi sodnijska komisija.

O nadaljnih uspehih teh preiskovanj in zaslišavanj bomo seveda poročali.

Tudi sestra detomorilka.

Končno naj dostavimo še k današnjemu poročilu, da je policija dognala, da je tudi sestra Hambruscheve pred par leti porodila nezakonskega otroka in ga umorila.

Nihče ne bo mislil, da bi bilo to v kaki kakoršnisbodi zvezi z današnjim groznim dogodkom, a značilno pa je vendar le, če ne za drugo, pač pa za ocenitev duševnega obzorja onih nesrečnih deklet, ki izgubivši svojo žensko čast, tako pogostoma zapadajo zločinu. Grabštanj in njegova okolica je namreč glavno gnezdo onega zloglasnega nemškonalnega „Bauernbunda“ na koroških slovenskih tleh, ki zastuplja ne samo politično, temveč tudi npravno sicer dobro a mehko koroško slovensko ljudstvo. In nič se ni potem čuditi, ako ono zloglasno pijančevanje na raznih „Bauernbundahovih“ „veselicah“ poraja potem take strahovite posledice, kakršne so se pokazale pri dveh rodnih sestrah Hambrushevih.

Kakor rečeno, bomo o razvijanju cele zadeve poročali kolikor mogoče natančno in podamo našim bralcem tudi natančnejše osebne podatke o Hambruschevi.

Društvene vesti.

Pripravljalni odbor organizacije slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov na Jugu, vabi vse cenj. tovariše na ustanovni občni zbor gornje organizacije, ki se bode vršil v četrtek, 13. t. m. ob 7. en četrt uri zvečer v prostorih „Slavjanske Citalnice“.

Akademično ferijalno društvo „Balkan“ opozarja, da je danes (v sredo) 12. julija in v petek 14. julija pevka vaja ob 7 in pol uri zvečer v veliki dvorani Slavj. Citalnice.

DAROVI

— Za svetoivansko podružnico CM. so darovali: Ga. Marica Bartol za F. Riminsko 1 K, g. M. Kunšič 1 K. Mesto razsvetljave Germek in Schmidt po 1 K, za dve breskvi v Prvačini 20 stot. skupaj 4:20 K.

Iz nabiralnikov v področju svetoivanske podružnice se je nabralo za maj in junij:

1. „Narodni dom“ 45:83, 2. „Učiteljski kružok“ v „Nar. domu“ 26:03, 3. „Gospod. društvo“ na Frdeniču 2:06, 4. Šuban na „Višavi“ 10—, 5. Živec Franc na Sovranšču 7:57, 6. Brišček Matevž 6:07, 7. Kolaf „Balkan“ na novi cesti 1:70, 8. Kata na „Vali“ 1:53, 9. Furlani Gregorij 2:62, skupaj 103 K 41 vin.

— Za Magdalensko CM. podružnico daroval je učenec I. razreda škedenjske šole Dragotin Sancin ob sklepu šolskega leta K 5. Vrlemu dečku srčna hvala.

— Gosp. učitelj Luzznik daroval je isti podružnici K 1. Živili posnemovalci.

— Gca Marica Primožič je nabrala med učenkami trgovske šole K 4. Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. — Denar hrani uprava.

— Za Družbo sv. Cirila in Metoda je daroval g. A. Pirich 10 K. — Denar hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

Velika železniška nesreča bi se bila skoraj pripetila v nedeljo večer na proggi med Gorico in postajališčem St. Peter pri Gorici. Ob 10. uri zvečer je namreč med divjanjem velike nevihte pogljal silen vihar tri velike železniške voze in jih drvil nasproti brzovlaku šte. 205, ki je vozil iz Trsta. Le pazljivosti čuvaja in strojevodje brzovlaka se je zahvaliti, da se je nesreča preprečila brez posledic, ki bi bile gotovo velike, le vlak je imel 40 minut zamude.

Vesti iz Istre.

Ustanovitev Cirilmetodove podružnice za Breg. — Iz Brega nam poročajo. Minulo nedeljo se je na povabilo nadučitelja g. Venturini-ja zbralo v „Gospodarskem društvu“ v Boljuncu kakih 30 oseb, ki so sklenili osnovati podružnico Cirilmetodove družbe za Breg. Potem ko sta gg. Venturini in Munih pojasnila pomen in namen družbe Sv. Cirila in Metoda, ter je g. Čeh priporočal, naj se rabi vedno le izdelke, ki se jih prodaja v korist družbe sv. Cirila in Metoda, je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Fran Venturini (Boršt), odborniki: g. Čeh (Boršt), gca Logar (Dolina), gg. Milostnik (Ricmanje) in Urbančič (Boljunc) namestniki: gg. Kariž (Dolina) in Ropster (Boršt), gca Reselj (Boljunc) in Pregarc (Ricmanje).

Obžalovati je, da iz Doline ni bilo na ustanovnem občnem zboru niti enega domačina. No, nadejamo se, da bodo Dolinčani, ki se sicer skažejo o vsaki priliki s svojo rodoljubno požrtvovalnostjo, tudi napram novoustanovljeni podružnici vzdržali ta svoj dober glas, ter da bodo pristopili k isti kot člani tudi oni, ki se niso udeležili ustanovnega občnega zbora.

Šolska veselica v Dolini. Iz Doline nam poročajo: Minulo nedeljo smo imeli tu šolsko veselico, ki je izpadla nad vse pričakovanja lepo. — Učenci in učenke nastopali so pogumno in sigurno. — Hvala za to gre seveda našemu učiteljstvu, ki se je za celo prireditev veliko trudilo. Učenci in učiteljci pa so bili za svoj trud obilo poplačani z doseženim uspehom.

Veselice se je vdeležila tudi vsa dolinska duhovščina, ter s tem pokazala, da jej je pri srcu napredek šole. Nadejamo se, da bo tako tudi v bodoče, da se najde duhovščina in učiteljstvo na složenem delu vsakikrat, ko se bo šlo za višje koristi.

Le obžalovati moramo, da so dolinski možje kazali vse premalo zanimanja za to šolsko veselico. Moralo bi jih vendar zanimati, kako so fihjovi otroci napredovali v šoli. A na veselici očetov nismo skoro niti videli. — Menda so smatrali za nujneje opravilo igro na kroglo, „briškolo“ in „trešete“!

Pa tudi učiteljstvo iz ostalega Brega je — izuzemši dveh — briljiralo s svojo odsotnostjo. Vsi odsotni menda vendar le niso bili zadržani po neodložljivih opravilih?

Proces „Banca Popolare Goriziana“ pred goriško poroto.

Peti dan, v ponedeljek.

Viharna seja. — Drž. pravnik, zahteva odgoditev procesa. — Branitelji se vpirajo in zmagajo.

Seja začne ob 9. zj. Predsednik sporoči, da je bil izvedenec Viertaler pri trgovski banki v Vidmu, kjer so mu dali na razpolago vse spise in pojasnila. V imenu sodnega dvora izreče Videmski banki zahvalo.

Govori drž. pravnik:

Visoki sodni dvor! V zadnji seji je predsednik ventiliral zadevo o sporni točki, namreč s razlikah ne samo glede izgub pri igri marveč tudi glede izgub iz drugih opravil. Branitelji so trdili, da ne samo 500.000 K, ampak vse izgube sploh izvirajo iz igre na borzi.

Branitelj Colle-ta je zahteval dokaz s pogojem, da se proces ne odgodi. Porotnik Lazzari je rekel, da po njegovem in po mnenju drugih porotnikov, je vseeno če bi pri enem milijonu izgub bilo 100.000 K več, ali 100.000 K manj. Iz te izjave treba sklepati, da je porotnikom vsejedno, da-li je Colle ali kateri drugi shranil za se denar, ali ne. Po pravilniku pa porotniki nimajo pravice postaviti slične predloge. In če jih stavijo, znači to povod za ničnost procesa. V onem trenutku je šlo za pravice braniteljev, in porotniki niso imeli pravice intervenirati. Če so porotniki, komaj da so čuli jednega obtoženca, že izrazili svoje mnenje, ne da bi čuli vse točke obtožbe, znači to, da so si že vstvarili svoje mnenje o tem procesu.

V očigled temu in z ozirom na proces take važnosti, stavim formalen predlog, naj se izloči vsa porotna klop in naj se odgodi proces na prihodnje zasedanje.

Pangrazi (br. Lenassi-ja): V očigled temu neverjetnemu predlogu D. P., ki je morda prvi te vrste od leta 1873 sem, odkar obstoje porotne obravnave, bi moral braniteljski zbor zahtevati časa, da sporazumno postopa proti temu predlogu. — S tem predlogom se brez drugega kršijo pravice konstitucije in zakona. V tem slučaju imamo pred seboj osebe, ki imajo pravico da se jih osvobodijo zapora čimprej, in da se jim vrne čast.

Tak predlog bi pristojal predvsem braniteljem. Če ga je stavil drž. pravnik, je znamenje, da se boji, da bi obtoženci bili oproščeni. Izjavljam, da ne sprejemam tega predloga.

Pincherle (br. Luzzatta). Ta predlog drž. pravdnika je kaj čuden!

Drž. pr. Marinaz: Bomo videli, gosp. Pincherle, kakih manipulacij so se posluževali branitelji?

Pincherle: Povejte, kaj nameravate s temi besedami?

Marinaz: Pojasnil bom manipulacije braniteljev tihoče se porotnikov o pravi priliki.

Pangrazi: Že v sobotni seji je drž. pravnik zahteval, da se opominja porotnike, ker so govorili z branitelji, dočim je tudi drž. pravnik govoril s porotniki ne da bi se branitelji protivili. Današnji predlog je zakonu protiven. Mi hočemo dokazati, da so vse obtožbe brez podlage in želimo, da se ta proces čim prej završi. — Glede na predlog drž. pravdnika izjavljam, da od tega predloga za nadaljnje poizvedbe. Izvedenci so rabili mesece za sestavo registrov. To delo bi opravil Colle v par dneh. Izvedenec bo izpovedal, da-li je Colle-tu verjeti, ali ne. Porotnik Lazzari ni izrazil nikakega mnenja, marveč je dal samo duška nejevolji, ker po dveh letih dela še ni bilo mogoče dognati pravih števil. — Pred par dnevi je bil aretovan Naglos v zadevi tega procesa. Drž. pravnik bi hotel oba procesa združiti. Toda, jaz menim, da predvsem moramo gledati na čast porotnikov.

Flego: (br. Lenassi-ja) se pridružuje Pangrazi-ju rekoč, da po dveh letih je vendar čas, da se skloni ta proces. Držav-nemu pravdniku bo še vedno mogoče vložiti ničnostno pritožbo. Če se v dveh letih ni vse pojasnilo, je znamenje, da osebe, ki jim je bila poverjena preiskava, niso bile kos svoji nalogi.

Pincherle se pridružuje Flegu. Trdi, da porotniki imajo pravico posegati v proces in da porotnik Lazzari ni izrekel nikakega mnenja, marveč je prašal pojasnila.

Puecher (br. Conforti) pravi, da bi značilo sprejetje predloga drž. pravdnika justični škandal. Po dveh letih dela, da se hoče sedaj odgoditi ta proces radi znane izjave porotnika Lazzari-ja. Puecher predlaga, naj se v slučaju da bo sprejet predlog državnega pravdnika, izloči iz tega zadeva Conforti, o kateri naj se takoj razpravlja.

Drž. pr. Marinaz: Branitelji so izjavili, da bi značila odgoditev justični škandal.

Menim, da bo značilo škandal to, če se moj predlog zavrne. Glavni argument braniteljev proti mojemu predlogu je ta, da se nahajajo obtoženci že dve leti pod obtožbo. V kolikor se tiče braniteljev Luzzatta, Lenassija in Conforti-ja moram povedati, da so le-ti zahtevali delegiranje druge sodnje. Če bi bili to dosegli, bi ravno to zavleklo proces. Branitelj Luzzatta je še pred tremi tedni stavil tak predlog. To sem povedal, da bo jasno, da vse kar branitelji sedaj navajajo proti mojemu predlogu, so samo lepe fraze, dočim so sami zakulisami delali za odgoditev na vse načine. Branitelj Luzzatta je dosegel celo, da je bil izžreban jeden slovenski porotnik. Moj predlog temelji v zakonu. Tudi hočem dokazati, da se je marsikaj stekalo v žepe Colle-ta in dr. Luzzatta.

Pangrazi: Predno rečete kaj takega, izdajte obtožnico.

Marinaz: Kar sem obljubil, bom dokazal.

Porotnik Lazzari je stavil predlog, ki meri na to, da naj se ne išče novih dokazov, da-si niti niso bili zaslišani vsi obtoženci, marveč sam Colle. Upam, da bo moj predlog sprejet, drugače bom vedel, kaj mi je storiti...

Pincherle: Izvolite. Puecher: To je obstrukcija! Branitelji Pangrazi, Flego in Pincherle replicirajo proti odgotovi.

Puecher: Peidesettisoč kron bodo stala državo izvedeniška poročila. Zato smemo pričakovati, da bo točna in zadostna. Ne bi manjkalo družega kakor to, da bi državni pravnik ali branitelji predlagali odgoditev kakega procesa kakor hitro uvidijo, da jim zmanjkuje tal.

Po hrupnem prerekanju med branitelji in drž. pr. je sodni dvor odbil predlog drž. pr. za izločitev porotnika Lazzari, ker manjka obstoj okoliščin predvidjenih v § 306 pravilnika. Sodni dvor je prepričan, da izjava porotnika Lazzari ne vsebuje kakega mnenja.

Novi predlogi drž. pravdnika.

Marinaz: Tekom petkove seje je branitelj Pangrazi stavil Colle-tu vprašanje, da-li je upravni svet storil prav ali ne, da se ni nič brigal za banko. Porotnik Lazzari je storil znano izjavo. Le-ta je premožna oseba in dr. Bader (uprav. svetnik) je rekel, da je bil poklican v upravni svet ravno zato, ker je bil premožen. Zanima me vsekakor izvedeti čas, v katerem je bil Lazzari-ju stavljen predlog, ker bi se iz tega izvajali posebni razlogi te ponudbe. Važno bi bilo tudi radi tega, ker Lazzari v onem času ni bil delničar in zato tudi ni mogel postati upravni svetnik. Torej predlagam, da se zasliši Lazzarija v tej zadevi kot prič.

Pangrazi pravi, da ta predlog meri zopet na to, da se enega izmed porotnikov izloči. Cemu da drž. pravnik tega ni storil poprej? Ta predlog da je obrnjen tudi proti osebi Lazzari-ja.

Flego trdi, da drž. pravnik dela obstrukcijo in da onemogoča obravnavo. — Dozdeva da se tudi, da Lazzari ni simpatičen drugim porotnikom, a to da ne sme odločevati.

Pincherle in Puecher se tudi protivita predlogu drž. pravdnika.

Marinaz: Moj predlog je sledeči: Izpovedba Colle-ta pravi, da obtoženci niso imeli namena komu škodovati. Toda, istinitost te izpovedbe moramo preiskovati. Če se je Lazzari-ju ponudilo mesto upravnega svetnika meseca februarja ali marca 1909, tedaj smo gotovi, da je obstojal namen ga oškodovati. Vse to pa izvemo samo tedaj, če se zasliši Lazzari kot prič. Če stavim ta predlog, to ni moja krivda, to terjajo okoliščine. Potem pa tudi ni res, da delam obstrukcijo, ker na vsak način imamo za Lazzarija namestnika.

Pangrazi trdi, da iz izjave Lazzarija še ne sledi, da se ga je hotelo izkoristiti.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba ki se bo vršila danes dne 12. t. m. od 9. do 12. predpol.

Mramornat umivalnik z ogledalom za dve osebi, nočne omarice, mizice, stenske ure, obešala za zavese, razglednice, premikalo za razglednice, okrožne biblioteke, zvezki in stara celotna dela raznih pisateljev, romani raznih pisateljev, v raznih jezikih, tiskovine in znanstvene knjige.

Danes od 3. do 6. pop.: Velika izbira novih čevljev za gospode, gospe in otroke.

Dražba, ki se bo vršila danes 12. t. m. od 3. do 5. ure pop. na licu mesta Piazza della Borsa števil 11:

Železna blagajna števil 3, pisalna miza, kontrolna blagajna, table, izložbene potrebščine, mizice, svetilke za električno razsvetljavo, dolge mize in predalniki za trgovino.

Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „Alf Alpinista“ v Via Sebastiano števil 7.

Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd. MLUVI ČESKY! MLUVI ČESKI!

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-finejši in najzdravejši kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. ☉☉☉☉

Antonio Dobner

— urar in zlatar —
sodni izvedenec
se je preselil v ul. DELLE POSTE 3 vogal Torre bianca (TOBAKARNA)
Sprejema vsakovrstne popravne PO ZMERNIH CENAH Z JAMSTVOM.

Zobotehniški :: atelje Josip König

koncesionovani zobni tehnik, diplomovan dentist na dentistični akademiji v Parizu.

Trst, ul. Farneto 36, II. n.

Manufakturna trgovina
— filialka —
Enrico de Franceschi
ul. delle Poste 10, vogal Valdirivo.
VELIK IZBOR
volnenega in bombažnega blaga, perila, srajc in drobnarij, kakor tudi izgotovljenega perila za moške in ženske. Cene zmerne.

80.000 UR bo darovanih!

Prevzete izključne razprodaje mi omogočuje ponujati za samo 3 krone krasno pozlačeno fino remont. uro na sidro s pozlačenim ali posrebrjenim kazalnikom. Ta ura je 36 ur idoča, za kar se jamči na tri leta. Nihče naj ne zamudi to ugodno priliko, dokler traja zaloga ter naj si naroči tako uro za 3 K. 2 kosa 5 K 50., 3 kosa 8 K 40. — Pošilja po povzetju

ekspozitna trgovina H. SPINGARN
Krakov števil 240.

Za to, kar ne ugaja, se vrne denar. — Izključen vsak riziko.

Restavracija Žnidarskič SAPJANE

železniška postaja med Ilirsko Bistrico in Opatijo, pešhoda 1¼ ure.

Avtomobilska postaja Trst—Opatija—Reka.

Odda za letni čas od 1. julija do 30. septembra oziroma tudi za krajši čas

7 elegantnih sob.

Gostilniške cene zmerne. — Za vso dobo po dogovoru. — Gozdna lega zdrava in priključna za izprehode. — Priporoča se

H. Žnidarskič.

E 947 10

5

Dražbeni oklic.

Na zahtevanje mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani zastopane po odvetniku dru. Ivanu Tavčar-ju bode dne 20. julija 1911 dopoldne ob 9. uri pri podpisani sodnji izbi št. 1 dražba nepremičnin v vl. št. 307, 308, 309, 310 in 311 do. Gorjanske, vl. št. 359 do. Koven, vl. 105, 138 do. Brje in vl. 256 do. Brestovica s pritliklino vred, ki sestoji iz ene krave, dveh vozov, enega oraja in vinske nekaj sodev.

Nepremičninam, ki je prodati na dražbi je določena vrednost na 140536:60 kron, pritliklinam na 1670 kron.

Najmanjši ponudek znaša 94804:40 kron; pod tem zneskom se ne prodaja.

C. kr. okrajna sodnija oddelek I.

KOMEN, dne 19. junija 1911.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Fajboljši vir za dobivanje pešene kave

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65
Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.
PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH.
Delo dobro in z jamčenjem. —
Telef. 25-26. Poslovodja: Franjo Jenko.

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48
Obleke „ „ platna „ 4—13
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke „ „ platna „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.
Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci števil 40 (prej Torrente)

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj

AMBULATORIJ

v TRSTU, v ulici San Nicolò števil 9 (nad Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in 5.1/2 do 6.1/2 pop

Trst, Corso 2. Telef. 1071.

Linoleum Haas

Pristni linoleum K 2-50 m²
Podolgate preproge 67 cm. 1-80 met.

Preproge v vseh velikostih z varnostnimi ogli iz kovine 150/200 K 7-90
200/300 K 15— itd.

Gospodarski predpasniki iz voščenega platna K 2-50

Namizni prti 85/115 cm 2-80
65/150 cm 1-80

Površniki iz gumlja od K 20 dalje.

Podruhe po 70 stot.

Ovratniki iz kavčuka 50

Manšete iz kavčuka 60

Pošilja se tudi na deželo. — 136

Zdravljenje : krvi

Čaj „Tisočeri ovet“ (Mileffori)

Čist kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slus. jim, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) — Telefon 377

Poštno pošiljavo se izvršuje takoj in franco, ako se doplača K 1.10.

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.

Specijalist za popraviljanje

roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti. Jamči za popolno delo in se ne boji konkurence.

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet)

Corso števil 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Hotel Balkan

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji, CENE ZMERNE. K. Blecha.

Hotel Balkan

Tudi okoliščina da ni bil delničar je brez-pomembna, ker bi to bil lahko postal.

Puecher: Predlog naj se zavrne, ker je proti zakonu, ki ne dopušča izključenja ka-kega porotnika. Tudi pove § 205 da priče ne morejo biti porotniki. Kadar je sestavljena enkrat porotna klop, je konec.

Marinaz: Sklicujem se v tej zadevi na razsodbo najvišjega sodnega dvora.

Po kratkem posvetovanju sodni dvor odbije tudi ta predlog drž. pravdnika.

Drug predlog.

Marinaz: Glede na to, da je visoki sodni dvor odbil moj predlog, sem prisiljen staviti družega. Prišel je k meni dr. Bader, in mi je rekel, da se je izjavil porotnik Laz-zari v pogovoru z Bombičem, da se nahaja v jako težkem položaju v tem procesu... To mi je povedal sam dr. Bader. Obstajal bi torej povod za izključenje v smislu par. 306. Tudi na me se je Lazzari dvakrat obrnil s prošnjo, naj se ga izključi iz porotne klopi zaradi njegovih prijateljskih odnošajev z Lenassi-jem. Tudi odv. Pangrazi-ju je Lazzari to pojasnil. To sem izvedel še le v soboto od dr. Baderja. Zato predlagam naj se Lazzarija izključi kot porotnika.

Porot. Lazzari izpove, da je rekel samo to, da bi mu bilo nevšečno ko bi moral biti porotnik v tem procesu. Sicer pa da ima zavest da bo sodil po najboljši vesti in pravici.

Braniteljski zbor predlaga zavrnitev predloga. — Sodni dvor sklene zavrnitev z motivacijo, da če tudi se je Lazzari tako izrazil, vendar je prisegel in ni poprej tega uveljavljal.

Drž. pravd. si pridržuje ničnostno pri-tožbo.

Še en predlog za odgoditev.

Marinaz: Ni dolgo temu, kar sem izve-del, da je tržaška trgovska banka ukrenila izvršbo proti celemu upravnemu svetu. Izka-zalo se je pri tem, da je bil rubež pri Alfr. Lenassi in odv. dr. Rajmundu Luzzatto brez-vspešen.

Oba sta izjavila, da ne posedujeta ničesar.

Znano je bilo, da je imel dr. Luzzatto 240.000 kron premoženja, Lenassi pa 400 tisoč kron. Danes pa izjavljata, da sta insol-ventna. Izvedel sem dalje, da so nekateri zarubljeni predmeti izginili. Da se sestavi ob-tožba tudi v tem smislu in da se ukrenejo poizvedbe je potreba časa. Tudi bo treba sedaj, ko je bilo dognano bivališče Josipa Naglosa in je bil aretiran, pritegniti tudi tega v obtožbo radi goljufije. Potrebna so poiz-vedovanja v tej zadevi pri okrajnem sodišču

v Krmini in ni znano, koliko časa bo treba za to. Colle je izjavil v nasprotju s trdit-vijo izvedencev, da je bilo zaznamovano na borzi ne samo 500.000 ampak 900.000 kron. Izvedenci pa do danes niso z gotovostjo mogli vsega tega dognati. Zato predlagam odgoditev na prih. zasedanje. Vsi branitelji so se temu predlogu upirali. O Lenassi-ju in Luzzattu trde, da sta vse premoženje iz-gubila pri polomu banke...

Državni pravdnik pravi, da mu je znano, da je bila Luzzattu zarubana hiša za 80.000 K in da se je dne 30. maja 1911 izvršila druga vknjižba za 30.000 K po nekem ožjem sorodniku Luzzattovem, tako, da ta hiša dan-es za Luzzatti-ja nima nikake vrednosti več. Pincherle: Ta vknjižba je od Dottori-ja. Drž. pravd.: Za me je vseeno. — Ta vknjižba je sumljiva.

Colle kritizira operat izvedencev.

Viertaler (izvedenec): Colle je storil izjavo, ki znači razžaljenje mene in mojega kolega. Žal nama je, a to moramo že danes povdarjati da so bile knjige B. P. pravi monstrum zmešnjave in da so bile vse šte-vilke v njih ponarejene.

Pangrazi: Tega nimate vi pravice trditi. To bodete storili, ko boste vprašani. Tudi vsi drugi branitelji protestujejo in zabranju-jejo Viertalerju, da bi nadaljeval.

Nastane hrupno prerekanje med brani-telji in izvedenci.

Viertaler ponavlja, da se na knjige B. P. ni možno opirati. Sodni dvor se je na to kake pol ure posvetoval. Končno naznani predsednik, da se zavračajo vsi predlogi drž. pravdnika...

Drž. pravdnik izjavi na to, da hoče ostati povsem tuj pri celem procesu in da bo dajal samo tiste izjave, ki jih predpisuje za-kon... Zahteva tudi, da se pritegne k sejam stenografa, ki bo ves proces stenografiral. Sprejeto. O današnji seji je bilo v mestu mnogo govora. Komentiralo se je utise tako in tako...

Prihodnja seja v torek ob 9. uri pred-poludne.

Nar. del. organizacija.

Tovariši N. D. O. Vsi tovariši in to-varišice NDO so naprošeni, da pridejo jutri v sredo zvečer ob 8. uri in pol v gostilno „Trattoria alla Posta“, ulica Squero nuovo na odhodnico našega g. podpredsednika N. R. O. v Pulo.

Prosimo obilne udeležbe, da se čim častneje poslovimo od našega nam premilega

tovariša Hrvata. Na svidenje ob 8. in pol zvečer.

Gospodarstvo.

Poziv vrtnarjem. Kmetijska družba za Trst in okolico vabi okoličanske vrtnarje, ki hočejo naročiti vrtnarska semena za je-sensko setev, naj se potrudijo v družbeni urad ulica Giorgio Galatti št. 14. Opozarjamo tudi okoličanske posestnike, da ima družba na razpolago plemenske mrjaščke in svinjice, katere bi oddala proslcem brezplačno za ustanovo skočne postaje oziroma rejenje mladih prašičev. Tajništvo.

Zvišanje cen kožam. Tekom zadnjih tednov so se zvišale cene kožam za 8%, in tudi za 10%.

Razne vesti.

Kazenska razprava proti Ikanu Milj-koviću. V ponedeljek predpoludne je pričela pred zagrebškim sodiščem kazenska raz-prava proti Ikanu Miljkoviću, ki je obtožen, da je v Turnu čakal na muslimanska iz-seljence Mustafa Duranović Capro in Jusufa Miljković - Nukića, ju umoril in oropal. Trupla so pri Karlovcu potegnili iz Korane in na podlagi več dejstev je bil osumljen Ikan Miljković, da je izvršil zločin in po dovršeni preiskavi je bil stavljen pod ob-tožbo. Ikan Miljković je mohamedanec, star 40 let iz Trnova pri Bos. Kladuši. Na raz-pravo je bilo pozvanih mnogo prič iz Bosne.

Znamenita obletnica. Dne 14. junija t. l. je minulo 1100 let, kar je nemški cesar Karol Veliki v Cahenu (dne 11. junija 811) razsodil prepir med solnograškim nadškofom in oglejskim patrijarhom s tem, da je dolo-čil Dravo za mejo med obema cerkvenima pokrajinama. Ta odlok je bil dalekosežnega pomena za Slovence sploh.

Slikar Hegedüs umrl. V soboto je umrl v Budimpešti eden najboljših ogrskih slikarjev Ladislav Hegedüs, ki je leta 1901 dobil prvo nagrado avstro-ogrške banke za načrt bankovcev po 100 kron.

Cerkven rop na Tirolskem. Kakor poročajo iz Inomosta, so v nedeljo tatovi udrlj v župni cerkvi v Rattingu in Pettnavu na Tirolskem in ugrabili dragocene cerkvene predmete. Škoda je velika. O tatovih ni ni-kake sledi.

Samostan Dečani v Stari Srbiji ruska državna lastnina. Beligradske „Ve-černje Novosti“ poročajo, da so ruski me-nihi prevzeli samostan Dečani proti odškod-

nini 100.000 rubljev kakor rusko držav-nlastnino. Ta samostan, ki ga je meseca av-gusta 1903 ruski konzul z vojaško asistenco vzel srbskim menihom, bo odslej pod upravo ruskih konzularnih uradnikov.

Češčina obligatna v šolah Moravske Ostrave. Nemški občinski svet v Moravski Ostravi je sklenil uvesti češčino v javnih šolah ljudskih in meščanskih šolah kakor obvezen predmet. Dotlej je bila češčina ne-obvezna. Tudi Nemci so začeli umevati, da je znanje drugega deželne jezika potrebno.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Malino tiskane be-sede se računajo enkrat več. Naj-manja pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj Inzer. oddelku.

1211

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 5 Trgovina jestvin in kolonijal. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Bidovec

Dalmatinska gostilna v ul. Nuova št. 18. Vino črno, dalmatinsko, opolo po 80 st., 88 in belo 96. Dobra kuhinja. 1050

Pletilna industrija, Trst-Rojan, Škornjola St. Pi-tro 37. Podpletanje kakor tudi izgotovi enje novih nogavic. Specialiteta: svilene transparentne nogavice za dame. Naročila se izvršuje točno po najnižjih cenah. Doznanica zadostuje, da se pride po delo v hišo. 1191

Na Dolenjskem je na prodaj prav krasna h sa za vsak denar — Pojasnila daje F. Pertot, urar, ulica delle Poste 9. 1139

Radi nagle smrti svojega soproga prodam takoj nov, še nerabljen voziček (voiturette) Laurin & Klement, z dvema sedežima, rudeč, 8/9 HP, dva cilindra, komplet z lučmi in streho, takoj uporabl-jiv, zelo ugodno. — Vprašanja na; se pošljejo pod šifro „Oktasionsvoiturette šte. 1211“ na Inzeratni oddelek Edino-ti. 1211

Javni ples priredi mladina v Orleku dne 30. t. m. na dvorišču tamkajšnje go-stilne. Svirala bo godba iz sv. Križa pri Tratu. Začetek ob 4. uri popoldne. Na obilno udeležbo vabi orleška mladina. 1202

Parcele, zemljišča pri sv. Mariji Mg-daleni zgoraj se takoj prod. Hiša, dve sobi, kuhinja, vrt in vodnjak pri Istrski cesti na prodaj. Obr. iti se na Rudolfa Može, Campo San Giacomo 3, II n. 1212

Proda se lep moderni otroški voziček za se-deti in ležati. Kolesa ovita z gumi. Naslov pri „Edinost“. 1210

Iščem meblirano sobo pri sloven-ski družini v okolici Naslov pove Inzer. odd. Edinosti. 1209

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Zvišanje delniške glavnice od K 5,000.000 na K 8,000.000

z izdajo 7500 novih delnic po 400.— nominale v skupnem znesku K 3,000.000.—.

PROSPEKT:

Stalni razvoj bančnega poslovanja, ki se že razteza po vsem slovanskem jugu, osnivanje novih podružnic, naraščanje vlog in družega banki pover-jenega denarja zahteva, da skrbi banka za primerno okrepljenje svojih lastnih sredstev, to je torej delniške glavnice in rezervnih zakladov.

Ravno v zadnjih mesecih smo imeli priliko, biti zanesljiva opora združništvu na Kranjskem in Štajerskem, kar nam je pa omogočilo edino le to da smo vselej razpolagali čez potrebna sredstva.

Bilančni razvoj našega zavoda se najbolje kaže v sledečih številkah:

	v letu 1907	v letu 1910
Delniški kapital	2,000.000	5,000.000
Rezervni zaklad	235.449	493.464
Vloge	7,240.002	11,064.138
Čisti dokiček	182.906	358.273
Skupni promet	613,000.000	1.033,000.000
Dividenda	6%	7%

Gori navedeni vzroki so bili povod, da je sklenil občni zbor delničarjev dne 7. marca t. l. zvišati delniško glavnico banke od K 5,000.000 na K 8,000.000 in sicer z izdajo 7500 novih delnic à K 400.— nom.

Ker je bil ta sklep z odlokom e. k. ministerstva za notranje zadeve št. 15.055 z dne 9. junija t. l. odobren, je sklenil upravni svet v svoji seji dne 22. junija t. l. razpisati to zvišanje delniške glavnice pod sledečimi pogoji:

- 1) Subskripcija se vrši v času od 10 do 31. julija t. l. pri centrali Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani in njenih podružnicah v Splitu, Celoveu, Trstu, Sarajevu in Gorici, pri Živnostenski banki v Pragi in njenih podružnicah, pri Jadranski banki v Trstu in podružnicah, pri Prvi hrvatski štedionici v Zagrebu in njenih podružnicah, pri Banki in štedionici na Sušaku in Reki, in pri podružnici Češke industrijske banke na Dunaju.

Pri teh subskripcijskih mestih so tudi na razpolago potrebne tiskovine.

- 2) Pravico, subskribovati nove delnice, imajo predvsem lastniki starih delnic po kurzu K 420.— za komad, in sicer pripadejo na 5 starih delnic 3 nove.

- 3) Ostale delnice se ponudijo novim subskribentom in starim delničarjem (ako bi isti zahtevali razmerno večje število delnic) po kurzu K 445.— za vsako delnico. Pravico repartije si pridržuje upravni svet.

- 4) Kot kaveljjo ozir. kot prvi obrok je plačati takoj pri subskripciji K 120.— ozir. K 145.— za vsako delnico, ostanek K 300.— pa najpozneje do 30. septembra t. l.

Radi jednostavnosti je pa tudi mogoče vplačati ves znesek pri subskripciji.

- 5) Nove delnice imajo kupon za leto 1912. in so deležne dobička za poslovno leto 1912. Zaradi tega se povrnejo subskribentom od vplačanih vsot 4 1/2% tekoče obresti do 31. decembra 1911.

Lastniki starih delnic morajo predložiti pri subskripciji tudi plašče svojih starih delnic v precolekovanje.

Nove delnice bodejo enako starim notirane na Dunajski in Praški borzi, in se bodo izročile subskribentom, proti vrnitvi potrdil, začetkom 1. 1912.

Sedanji kurz delnic Ljubljanske kreditne banke na dunajski ozir. praški borzi ca. K 472.— pomeni pri 7%ni dividendi leta 1910 v znesku K 28.—

skoraj 6%no obrestovanje in priporočamo torej zlasti denarnim zavodom, kapitalistom itd., da se udeležujejo v največjem obsegu te subskripcije.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA.